

N.º 367 - Any XXXI

BONA PAU

MONTUÏRI

Setembre, 1983

ANY DE LLUC

A Montuïri el nom de Lluç té profundes ressonàncies. Com molts de pobles del Pla de Mallorca hi va aportar al·lots cantaires «blauets», molts, encara joves; cèlebres i molt recordats pares missioners; des del P. Joan Horrach, mort de molt jove a la República Dominicana fins al P. Josep Verd, i altres que l'han seguit.

(Segueix a la pàg. 12)

Sant Bartomeu 83

Breu comentari a les festes

No donarem una ampla ressenya del que han estat les festes ja que hi dedicam un reportatge amb opinions directes de montuïrers entrevistats. Per la nostra part, volem destacar la «gentada» a tots els actes, especialment a Sa Revetla i matí de Sant Bartomeu, l'ornamentació dels carrers amb branques de pins, l'aspecte que oferia la plaça el vespre d'En Xesc Forteza (de l'o-

bra hi va haver comentaris diversos, com als «toros»), la programació esportiva per tota mena de gusts, els conjunts de les berbenes, la inauguració del Torneig de la Llum, l'amollada de coloms, l'actuació de les «Majorettes», les exposicions del Club d'Esplai (fotos) i de ceràmica a Ca Na Costa... I per davant de tot, els Cossiers que ba-

(Passa a la 4.ª pàg.)

- 20 joves exposen les seves opinions sobre les festes de Sant Bartomeu.
- Després de dos anys sense banderes en el campanar, enguany hi aparegueren l'autonòmica i l'espanyola.
- A l'Ofici de les festes, els regidors ocuparen els primers bancs.
- Fou destacada i brillant l'actuació de les Majorettes.
- El proper dia 11, pujada des d'Inca a Lluç a peu, per a inaugurar el centenari de la coronació de la Mare de Déu.

Resum dels principals documents històrics DOCUMENTS DEL SEGLE XIII

(Continuació)

EL TESTAMENT DE MARIA, MULLER DE BERENGUER CARBÓ

1279, setembre. Testament de Maria muller de Berenguer Carbó que estant malalta morí a la seva alqueria de la parròquia de Montuiri, testament que fou rebut per Guerau Satriola, rector de l'església de Montuiri, en presència de Jaume de Caldes, Berenguer Serola, Simó Serola i Martí de Caldes els quals prestaren jurament tocant els evangelis sobre l'altar de Santa Eulàlia de Ciutat en poder de Bernat Costà, batlle major, en presència de Castelló Sardina assessor de la Cúria de Mallorca i Pere de Tovars, notari i altres. Nomena marmessors el seu pare Pere Otger i el seu marit Berenguer Carbó. Elegeix sepultura en el cementiri de Santa Maria de Montuiri i es deixa 6 lliures per la seva ànima i assigna 20 sous al clergue de l'església. Deixa 500 sous al seu marit, 5 sous a la seva sarraïna Fàtima; 25 sous als seus pares i a sa mare Arsenda; a les seves filles Maria i Romia els béns a parts iguals. (Prot. 348 f. 316).

UN ALTRE TESTAMENT: UNA CURIOSA DISTRIBUCIÓ

1282, setembre. Testament de Guillem Pujol fet en poder de Guerau Triola, rector de l'església de Muntueri en presència de Guillem de Carrutxa, Borràs Rourich, Pere Duran i Arnau Joan. Nomena marmessors Guillem Creixell i Guillem Olleguer. Destina 10 lliures per la seva ànima. Sepultura en el cementiri de Santa Maria de Muntueri, 10 sous al rector per drets funeraris, 5 sous a l'obra de l'església, 3 sous a la candela, 12 diners a les llànties, 4 sous al capellà. Als frares menors, predicadors, de penitència,

dones de Santa Clara i Santa Margalida 2 sous a cada orde. Als hospitals de Ciutat 12 diners. A l'obra de la Seu 3 sous. A Sant Antoni de Viana 2 sous. A l'hospital d'Inca 12 diners. Del que sobrarà, vol que un prevere celebri misses a l'església de Montuiri per espai de mig any. A sa mare 100 sous. A Cília 10 sous. A la dona Barcelona muller de Guillem Damer 15 sous. A Bernat Cava 10 sous que li deu. A cada marmessor 10 sous pregant-los que facin la sepultura digna i amb honor. Fou publicat pel notari Pere de Tovars. (Prot. 350 f. 199).

1284, GENER

Berenguer de Cardona i muller Elisenda venen al seu germà Ramon de Cardona dues jовades de terra de l'alqueria que el seu pare Bernat li deixà en testament i les havia comprades a Samuel Abenvenist, jueu, i són en el terme de Muntueri a la porció de Nunó Sanç. Per preu de 85 lliures.

1284, DESEMBRE

Testament de Guillem Puigserver que morí a Muntuiri, fet en poder de Ramon Martí i Bartomeu Guerrer, nomenats marmessors, en poder també de Jaume Conill prevere que ho va escriure en un pergami en presència de Bernat Ferrer, Pere Puigserver i Berenguer Ferrer els quals prestaren l'acostumat jurament. Vol esser enterrat en el cementiri de l'església de Santa Maria de Muntuiri i deixa 8 sous a l'església per drets funeraris i 12 diners a l'obra, 12 diners a la candela, 6 diners a la llàntia de l'altar de Sant Bartomeu. Deixa 100 sous a

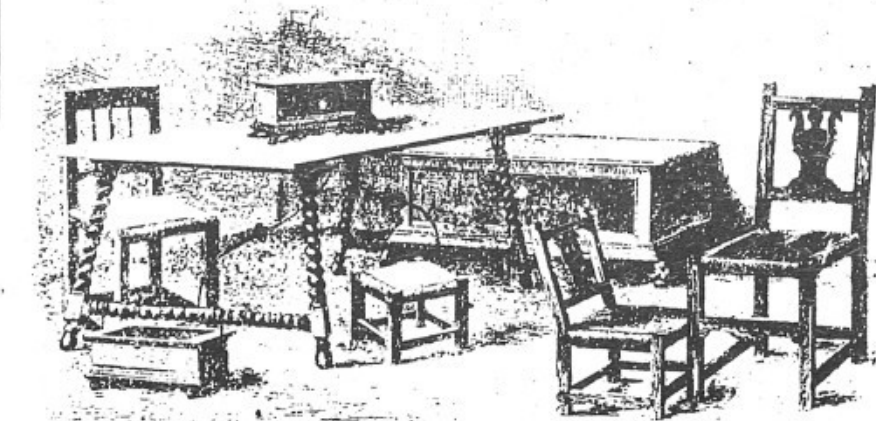
Antigament a moltes cases hi havia el llit de matrimoni o de camp entorçillat, de llenya de noguer o caoba. Les cortines de dalt i el rodapeu solien esser d'indiana o de fil amb dibuixos de domàs. Cal dir que la gent humil emprava aleshores el llit d'estisora.

N'Elisenda filla de Guillem Soler pels servicis prestats. Reconeix que sa muller Alemanyà aportà dot de 7 lliures i 10 sous. Reconeix que deu a Pere que habita amb ell 34 sous per salari i ha de servir fins a la festa de l'evangelista Sant Marc. Deu 4 sous i 6 diners a l'hospital de Sant Antoni de Viana. Reconeix tenir 9 lliures de sa primera muller Berenguera. Vol que sa muller Alamanda tenguí la roba de la cambra, lli i llana. Nomena hereu el seu fill Domingo, però sa muller serà senyora dels béns durant la seva vida. El notari Pere de Tovars donà forma pública al testament quan morí el testador, les idus de febrer de 1285. Aquesta herència passà després a l'hospital de Sant Andreu de Ciutat.

ELECCIÓ DE SÍNDICS I PROCURADORS

1285, novembre. Congregada la Universitat de la parròquia de Santa Maria de Muntueri dins l'església procedeixen a fer elecció dels síndics i procuradors que han d'anar a Ciutat a retre homenatge de fidelitat al rei Alfons d'Aragó que s'ha apoderat del Regne de Mallorca. Elegiren: Jaume de Caldes, Pere Company, Ramon Martí, Domingo Rafal, Berenguer Carbó i Pere Gual. Hi eren presents per testimonis: Ferrer de Junyac, Guillem Llorenç, Pere Grau, Jaume d'Estaca, Bernat Biber, Pere Martí, Guerau Triola rector de Montuiri i Jaume Conill clergue. (BSAL IX pàg. 49) (Arxiu Corona Aragó pergamins Alfons II n.º 8).

Ramon Rosselló Vaquer
(Continuarà)

Entre el mobiliari de les cases pageses no hi solien manca cadires de bova, cadires baixes, cadires de repòs, tibulets, caixes, caixetes, bufets i bancs.

HONORAT MOLL, DIRECTOR DE LES MAJORETTES

Exposa quina fou la seva tasca, des dels començaments fins avui

Fa uns dos anys que N'Honorat Moll es va oferir a l'Associació de Pares d'Alumnes de Montuïri per a organitzar un grup de Majorettes dins de l'Associació; però certes dificultats impediren aleshores el naixement d'aquest simpàtic grup d'al·lotetes montuïreres que les passades festes de Sant Bartomeu vérem desfilar pels nostres carrers.

Però l'any passat ho proposà a Gabriel Gomila, el qual ho va indicar a les alumnes del Col·legi; i elles, com una activitat més del grup de teatre i amb autonomia pròpia, s'hi entusiasmaron i llavors nasqueren les Majorettes.

—Al començament, persones majors, et varen ajudar? demanàrem a N'Honorat?

—Sí, sobretot Na Maria Gomila i Na Conxa Estarelles, i també En Rafel Socies, el qual féu possible la nostra unificació amb la banda de cornetes i tambors de Felanitx, ja que sense el seu ritme no és possible l'actuació de les Majorettes.

—Quin temps va durar la preparació?

—Uns tres mesos.

—Quan començaren a actuar?

—La primera actuació fou l'any passat amb motiu de la inauguració del «X Torneig de la Llum» a Montuïri, acompanyats per la Banda de Música del poble.

—Per què realitzau aquesta activitat?

—En certa ocasió em preguntà això mateix una nina: no es fa per doblers, sinó per entretenir-se i entretenir. És una activitat físico-cultural, diguem que amb una certa semblança a la gimnàstica rítmica en els seus orígens.

—Com responen les components del conjunt?

—Bé. Ho demostra la seva presència a totes les desfilades en què han participat, on totes compleixen amb la seva obligació, així com el fet de què allà on han actuat ens demanen que hi tornem l'any que ve.

—Amb quina il·lusió es presenten en públic?

—Al principi, amb la mateixa d'un actor quan estrena l'obra. Ara, amb la seguretat d'un treball ben realitzat, amb miris alguna vegada, però saben superar-se.

- És una activitat semblant a la primitiva gimnàstica rítmica.
- A final de setembre hauran acudit a dotze pobles.
- Projectes: actuar amb dignitat i augmentar el nombre de participants.

—Són grosses les despeses?

—No. Al començament cadascuna es va pagar el seu vestit, però la vara i la capa actual l'aconseguien amb el seu treball encara que varen haver de confeccionar-la (la capa) elles mateixes: els estalvis no bastaven.

—De quantes es compon el conjunt?

—De 31 persones: de 29 nines més el qui porta l'estendard i jo mateix, diu N'Honorat.

—Entre quines edats oscil·len?

—Entre els nou i els setze anys.

—Quina és la teva missió?, demanem a N'Honorat.

—Després d'haver creat el grup, el preparar i dirigir les seves actuacions.

—A quants de pobles heu anat?

—L'any passat, quan encara estàvem en embrió, a més de Montuïri, anàrem a Sant Joan i a Petra. Enguany ja hem ac-

(Passa a la 4.ª pàg.)

BREU COMENTARI A LES FESTES

(Ve de primera pàg.)

llaren molt, el Dimoni (bon Dimoni tornam tenir), les rodelles, la Banda de Música, el poder saludar tantíssima gent que fa temps no havíem vist... Que seria de Sant Bartomeu sense això darrer que hem anomenat!

Dins el caire religiós, l'Ofici del dia de Sant Bartomeu en què la Corral Parroquial va cantar la «Missa Mater Amabilis» del Pare Martorell, dirigida pel seu propi autor i amb En Miquel Pons a l'orgue. La

Missa fou concelebrada per un grup de fills de Montuïri i va predicar don Jordi Font que va fer una llarga exposició de la història, de la cultura i de les arrels del nostre poble... però tots ens queixàrem —amb raó— dels vint minuts que va durar en un dia que l'església està de gom en gom.

I ja que parlem de festes, en relació al seu pressupost publicat a la passada edició, hem d'aclarir que la subvenció de l'Ajuntament pel Torneig de la Llum,enguany, ha estat en feina i no les 20.000 pessetes de coets i rodells de les quals inicialment se n'havia parlat. També que l'ajuda al futbol no era de 10.000 pessetes, sinó del pagament del trofeu Sant Bartomeu que va costar 6.200 pessetes.

SOR ROSA FERRER
SE'N VA A INCA

Després de sis anys d'estar entre nosaltres, Sor Rosa Ferrer ha estat destinada a Inca, a la Residència de la Tercera Edat.

Són molts els qui han estat testimonis dels seus afanyos, però el seu treball ha consistit, sobretot, en servir els malats i vells, ha participat en la Comisió d'Acció Social i Catequesi de la Parròquia.

A més d'agrair-li tot quant ha fet pel nostre poble, li desitjam una labor eficaç en el seu nou destí.

Honorat Moll

(Ve de la 3.ª pàg.)

tuat i per aquest ordre a Manacor, Cala Egos, Colònia de Sant Jordi, Cala d'Or, Sant Llorenç, Montuïri (el 14 i 24 d'agost) i Felanitx. I pel setembre hem d'anar a Calonge, Cala Bona i Cala Millor.

—I els pares de les majorettes, com ho veuen?

—Molt bé, segons diuen aquells amb qui ho hem pogut comentar.

—Quins projectes teniu?

—Tots aquells que el nostre esforç pugui suportar, però passejant sempre el pavelló del nostre poble amb la major dignitat. Per altra part, voldríem augmentar el nombre de participants admetent aquelles que aconsegueixin les condicions mínimes.

—Teniu solucionada la part econòmica?

—Sí; contant amb l'esforç de les pròpies famílies, amb la recaptació que obtenim dels contractes i amb la col·laboració d'aquelles famílies que disposen del cotxe per als desplaçaments.

Sols resta ara desitjar-los un futur tan pròsper i il·lusionat com somrients mostren les seves cares i rítmics i harmoniosos són els moviments de les seves desfílades.

O. ARBONA

HOMENATGE

BONA PAU s'uneix a l'Homenatge que reté la Premsa Forana al Setmanari «Felanitx» amb motiu de complir els cent anys de premsa felanitxera. Dins aquest acte, el President de la nostra Associació pronuncià un important discurs.

CANVI DE REGIDOR

En el ple extraordinari celebrat el passat 1 de setembre es va produir el canvi de regidor a l'Ajuntament a conseqüència de la resolució del Tribunal Contenciós Electoral. En Miquel Roig Mestre, número 3 del P.S.O.E. va substituir a n'En Gabriel Ferrer Sampol, número 6 d'Aliança Popular.

A'S'HA DIT QUE...

...sa Coral de la parròquia es dia des Patró, féu sonar ses veus i notes més clares i brillants que mai. Tot molt solemne i lluit.

...en Es Dau hi ha hagut qualche veinat que s'ha queixat de què es futbito durava fins massa tard. Què hauran fet, quan ses berbenes han durat fins a les 6 de sa matina?

...els ecologistes montuïrers deuen estar enfadats, per sa quantitat de pins que s'han tallat, per enramellar es Carrer Major...

...qualque vespre d'es Torneig de sa Llum ha paregut més bé un «torneig de tocs i bufetades». Però es juvenils mos han fet quedar bé, almanco enguany que han anat vent en popa.

...tenim Ajuntament nou? Hi ha d'haver batle nou? Serà per dos o per quatre anys?... Rum-rum, i estira i amolla!

...en es darrer campionat de futbito sortadament només hi va haver dos ferits greus: un montuïrer i un porrerenc.

...sa pret d'Es Puig ha fet «cuc»! Ja hi podeu posar remei...

...n'hi ha hagut que els ha caigut malament que sa corporació municipal ocupàs es primer banc de l'església, a l'ofici de St. Bartomeu... Altres, no hi cabien de satisfacció... Al cap i a la fi, on tot un poble s'hi troba, no hi podien estar al davant es qui es poble mateix ha elegit? Contem que, es temps de sa República i tot, hi acudien representacions de tots es grups de regidors...

...es diaris, enguany, han parlat molt de ses festes de Montuïri i de notícies montuïreres en general. Per què serà? I encara de vegades, quan n'han parlat, han demostrat sensacionalisme o poc coneixement de sa realitat d'aquí...

...es sermó de sa festa va ser històric... Un va entrar quan es predicador parlava des segle XIV, i va dir: «Si encara ha d'arribar an es nostres dies, anam bé!»... Era una bona peça històrica, però més de mitja hora esperant Es Cossiers... n'hi ha pocs que l'aguantin.

...ets organitzadors de ses berbenes —en demés d'agranar es duros— hauran d'aprendre a agranar sa brutor que s'estén per tota s'Àvinguda des Dau.

...ses vegues plagues, de davant can Pies comencen a ser sonades, sobretot per ses cantories d'altura... Només és que de vegades qualcú se «desmadra» i pren ses missions de guàrdia municipal.

...sa Banda de Música estava tan ocupada en ensaïes de festes, que el seu Director va contestar que no tenia temps per gravar una peça de balls mallorquins per a s'estol de dones balladores... Així mateix, per cinc o deu minutets, haguessin pogut fer un esforç: «digo yo».

...entre lumenària, es focus d'es video i se netadat, l'església era una claredat, aquestes festes. Qualcú quedà enlluernat.

...es «Molts d'anys» a s'Ajuntamnet fou molt concorregut, i va estar bé.

...es darrer dia de sa festa, es regidors que més es movien eren En Tomeu «Gelat», En Joan «Matxo», N'Honorat «Pofanc»... devers ses corregudes i pal ensabonat... Allò de què ses festes les havien de dur entre tots, no s'ha acabat de veure.

Sa veu des carrer

I VA DE BANDERES...

• Banderes noves en es campanar: sa constitucional i s'autonòmica. Aquesta, entregada personalment an es rector pes President Cañellas, es dia de sa visita... Així mateix, un bon home —un poc nostàlgic— va fer sentir una veu d'ultratomba que deia: «Volia sa catalanà!», però, «què ha estat: no-res...!».

• Ah! També sentiren una altra veu —aquesta vegada femenina— «I què hi fa aquest aquí?» —Però la cosa va anar animada... I aquests contrapunts donen vida.

• No hi va haver banderoles de cap classe en es graons. Només verdor de mata, que aviat s'assecà. Però si hi havia profusió de banderes al llarg des carrer Major i Pujol...

• A ses carreres de cavalls va resultar una festa molt «torera»; tot eren banderes espanyoles; ara, no sabem si ben constitucionals... però al cap i a la fi la cosa resultava flamenca.

• No sabem si per represàlia, o per incoordinar, molta joveña —i entre ella Es Cossiers— es posaren un trocet de tela amb sa senyera de «ses quatre barres».

• Per si qualcú se sentís ferit, li volem recordar uns refranys ben mallorquins: «Si vos agrada, menjau-la-vos torrada, i si no vos agrada, tirau-la dalt sa teulada»... «Quan cou, cura; quan pica, madura»...

Asseguram que està escrit sense gens ni mica de malícia!

ES TALAIAADOR

Rectificacions a un article dins el programa patronal 1983

Després d'haver redactat l'article «Sant Bartomeu, el dimoni i les festes», vaig notar que, a la nostra església, hi figuren dues imatges més de St. Bartomeu. Una està en els vitralls nous que es posaren devers l'any 1954. L'altra és una pintura molt interessant, a les voltes, just damunt el Cor; segurament és de l'any 1755, i fou restaurada l'any 1954 per la Srta. Margalida Mateu, de «Meia».

També rectific el que es refereix a les parròquies amb el titular St. Bartomeu: no ho és la de Consell, però sí en canvi les d'Alaró i Valldemossa.

BARTOMEU TAULER

Crítica, humor i sentit de ple

parrots i caparrotos, però en el passacarrerers es varen estimar més pintar-se que passejar-los.

—*Es deu, devora sa soll des porcs, va ser un bon il·loc per a fer-hi el taller, però no hi sentíreu olorata?*

—S'horabaixa era tranquil, s'ambient era relaxat i se sentia perfum de floretes, però ja més tard, quan es sol tombava cap a l'horitzó, es movia ventet i ens portava una olorada de porc...

JUANJO «EL DIMONI»

—*Què ha estat més calorós: aquest estiu que hem passat, o ses teves temporades a l'infern tenebrós?*

—Aqui hi ha fet més calor amb molt d'avantatge, perquè allà tots són tan dolents que ja saben graduar ses calderes.

—*T'has deixat tocar molt es picarol, aquestes festes?*

—Una estona, an es nins petits, perquè riguin, i llavors puguin bravejar entre ells.

—*Què opines des personatge que representes?*

—És un element animador. Ha de fer que la gent cridi, corri, participi. És una tradició molt arrelada en el nostre poble, i sense la qual ses festes des poble perdrien molt es seu caire popular. Per a mi, és un gust fer de «dimoni», és una diversió.

«ES COSSIERS»

(Pere Joan Terric, Miquel Comuna, Pep Bello, Juanito, Vicenç Vaquer, Pere de s'Agència i Pep Cerdà)

—*Trobau que estau ben pagats?*

—Per tant com hem fet enguany, no. Han abusat un poc de noltros. Ens han fet ballar molt més que altres anys, i a llocs on no soliem anar. Això ha estat per motivacions polítiques i partidistes, perdent Es Cossiers es seu caràcter cultural. Ens penjarem un trocet de tela amb la senyera, ja que la consideram un element representatiu de la nostra cultura.

—*No seria més «guapo» ballar per amor an es vostre poble?*

Dos tipus d'opinions.

1.ª —Es Cossiers participen a ses Festes igual que sa gent que fa feina per a sa

preparació (paperí, pins, etc.). I com que ells cobren —lo qual és molt normal— també noltros volem rebre alguna gratificació. No sols volem cobrar, sinó que proporcionalment a s'esforç que hem fet, ens mereixem més doblers.

2.ª —Es Cossiers han de ser molt apreciats pels montuïrers, però no necessàriament amb doblers. Hi ha altres maneres de compensació.

—*Què significa per a voltros fer de Cossiers, en es vostre poble?*

—Seguir una tradició que desitjam que es conservi molts d'anys; que hi hagi continuadors. Malgrat es digui que ballam de mal gust per part d'una gent que voldria que ballàssim per no-res, noltros ho feim amb interès.

BIEL FERRER MORA «BACO»

—*S'entrada a ses berbenes, no l'has trobada cara, pels conjunts que s'han exhibit?*

—Es preu és normal, comparat amb els

altres pobles de veïnat. I a més, cada vespre hi ha hagut tres conjunts.

—*I es preus de ses begudes?*

—Tampoc he trobat molt car es preu de ses begudes; sempre ho ha de ser més que en es bars.

—*Creus que, si les berbenes fossin gratuïtes, serien més populars?*

—Encara que es fessin de franc, de tot d'una, hi hauria més gent, però devers les dues de sa matinada, quedarien es de sempre.

MIQUEL FULLANA

—*Vos ha duit molta feina preparar sa pista de jinkama?*

—Sí, molt de temps i feina; i això que ha estat un circuit improvisat, i de pocs dies de dedicació. Fer un circuit suposa posar-s'hi un mes abans com a mínim, dissenyar-lo, marc ar-lo, aplanar-lo, espedregar-lo, senyalitzar-lo... Noltros l'hem hagut de fer, sense ses eines necessàries i amb manca d'aigua.

—*Eren molts es joves que hi treballaven?*

—Una dotzena.

—*Hi ha hagut molta participació en es jinkama?*

—En quant a cotxes, manco que l'any passat. En quant a motos, molta més.

—*Quantes carreres féreu?*

—Tres: de cotxes, de motos i de motos. Sense categories. Tothom podia córrer.

—*Tens qualque cosa que dir?*

—Sí, agrair ses facilitats que ens han donat, tant a s'Ajuntament com l'amo des tros, per a celebrar aquest circuit.

PERE MORLÀ (Jugador des Juvenils)

—*Vàreu fer un bon paper en es Torneig de Sa Lluç?*

—Sí, vàrem quedar primers, i fora tocs.

—*No trobau que així mateix n'hi va haver de tocs, en es Torneig?*

—Sí, però només en es partits de Regional.

—*Quin va esser es partit més bo des Torneig?*

—Montuïri - Porreres, per sa rivalitat que hi ha entre ells.

TONI PALOU (Porter des Juvenils)

—*T'has plantejat seriosament es teu futur, com a porter professional de futbol?*

—No, degut a què fa poc temps que hi faig, i encara no he pogut posar ses meves capacitats síquiques i físiques an es màxim de rendiment.

—*Han resultat molt cansats ets entrenaments de pre-temporada?*

—No ho són gaire. També és que no n'hem fet molts. En es partit d'entrenament, es porter és es qui es cansa manco. Més endavant seran molts més pesats.

—*De què hi ha més «ressaca», es de matins: d'un entrenament o d'un vespre de «marxa» (i no és «D'Es Güell a Lluç, a peu»)?*

—D'una bona «marxa», perquè d'un entrenament, amb sa dutxa, ja en quedés descansat, i sa «ressaca» d'una «marxa» és més mala de llevar. No obstant això, és bo agafar-ne qualcuna.

BIEL MIRALLES (Nou segretari de la Societat de Caçadors)

—*Quan vares estrenar es càrrec?*

—Després de sa passada assemblea general de socis, que es va celebrar dia 8 de juliol, a sa que entràrem a formar part de sa Directiva tres nous membres: En Rafel Miralles com a nou tresorer, En Toni Or-

tiz, vocal, i jo com a segretari.

—*Suposa moltes hores de dedicació esser es segretari de la Societat?*

—Es mínim, un parell d'hores setmanals. Quan hi ha més feina és quan s'obri sa temporada, que s'han de renovar es carnets.

Ara bé, hi poden dedicar es temps que volen, ja que hi ha bastant que fer.

—*Què han representat per tu, ses Festes de Sant Bartomeu?*

—Com cada any, hi ha hagut molta participació de tota sa gent des poble, i sobretot de ses entitats populars, sense les quals seria impossible entendre unes festes, i molt manco organitzar-les. Enguany han estat unes festes de molt de «colorido», de molta bandereta.

—*I per a la Societat?*

—Sa Societat hi ha contribuït organitzant una tirada a la tórtora i a colomí, que va ser un èxit de participació: uns 40 participants.

BIEL MAYOL «LLOBET»

—*Hi va haver molta participació local a ses corregudes de cavalls?*

—Comparat amb l'any passat, sí. Hi va haver sis participants d'es poble.

—*Vos va donar molta feina preparar es circuit?*

—Vàrem haver d'espedregar molt.

—*Quantes carreres es varen fer?*

—Nou, amb sa que jo vaig participar, corrent a peu contra una egua. S'egua va haver de donar dues voltes, per jo una, i li vaig guanyar.

(Passa a la 8.ª pàg.)

20 joves opinen

Les festes són dels joves (i dels altres); per això dedicam aquest «PUPURRI» a la joventut de Montuïri.

Hem mesclat un poc de tot d'allò que hi ha passat. Hi es entrevistada gent jove que ha viscut les festes. Així podrem comprovar com participen, com pensen i com veuen les activitats o actes culturals i esportius que s'han celebrat.

AINA MARIA ROCA «BRINES»

—*Quants de caparrots vares fer i què nomien?*

—En vaig fer tres, que em quedaren molt macos. Nomen Filomeno, En Cuca Ballaruga i En Xupa Traca.

—*Molta participació?*

—Sí, hi va haver bastant d'assistència; sobretot al·lots, també venien mares i qualque pare.

—*No féreu cap desbarat?*

—Vàrem emprar pintura «Titanlux», que no es pot llevar de sa roba i sa majoria de peces de vestir en quedaren ben servides. Ets al·lots varen fer molts de ca-

Ecós de Sant Bartomeu-83

20 joves opinen

TOMEU CLOQUELL

(Ve de la 7.ª pàg.)

—Quina activitat cultural o esportiva has trobat a mancar, en aquestes festes?

—Manquen exposicions, muntatges audiovisuals, conferències, etc.

—Què és allò que més t'ha agradat i allò que manco t'ha agradat de ses festes?

—Allò que més m'ha agradat ha estat es Grup Cucorba, ja que saben fer participar ets al·lots a sa festa. Allò que manco és sa comèdia d'En Xesc Forteza, per manca de so, i a més, la gent feia molt de renou.

—Has participat a qualche activitat?

—A ses corregudes de joies.

—T'han agradat ses berbenes?

—Sa primera, sí; no pes conjunts, sinó per s'ambient que hi havia. A sa segona, no hi vaig anar.

—Vares comprar res a ses torroneres?

—Un amic meu, En «Pel» es va comprar unes ulleres amb dos «corasones», i jo, per no esser manco, em vaig comprar una «baby mocosele».

LLORENÇ MAYOL (Biciclista)

—A què es deu aquesta febre per ses bicicletes? No trobes que ara hi ha molta afició, en es poble?

—Molta gent casada s'ha comprat una bicicleta, i sortim en estols, perquè resulta no tant peresós i més divertit.

—Cinc voltes, a ses carreres de Sant Bartomeu, són poques per voltros, que so-leu fer molts de quilòmetres cada diu-menge i demostràreu no estar en forma. A què es deu?

—Vàrem sortir massa fort. No és sa mateixa cosa fer carretera que fer un circuit.

—Qui la va organitzar?

—Es Club Ciclista de Montuiri.

JOAN MIQUEL «BARRALET» (Un «tio sèrio»)

—T'han agradat aquestes festes?

—No; hi ha mancat una competició de regates...

—Home, aquí no hi ha la mar...

—No, si jo no em referesc a aquestes «regates»...

—Però, tu dus molta confusió...

—Mira, jo només sé que es vespre de sa Revetlla vaig sentir una tronadissa, però no vaig sebre si eren es trons de ses rodelles o sa sogra que jeu a veinat...

—I ses berbenes?

—D'entrada em cobraren un «ou», i quan em va pegar sa set, em llevaren s'altre. Tio, imagina't com estic...

GASPAR MAS (Jugador del C.F. Montuiri)

Com ha anat es Torneig de sa Llum?

—Ha estat diferent d'altres anys. Hi va haver dies que no es jugava cap partit, però això no li ha restat emoció.

—A ses berbenes, per què hi vas? Per lligar, per ballar, per escoltar música...?

—Home, per a lligar, si trobes qualche «marxosa». Per a ballar, sempre... I no per escoltar música, perquè no se sent bé, i un no es pot concentrar... (noltros pensam: no serà que se sent massa?)

—Has participat a qualche activitat?

—A ses joies, i vaig guanyar una botella de conyac, que la mos vàrem beure entre tots.

BIEL SERRA (Músic de sa Banda)

—Vàreu tocar molt aquestes festes?

—Sí, i tocàrem una peça que no trèiem fa molts d'anys.

—Com començares amb sa Banda?

—Va esser quan es Patronat va dur un home per a ensenyar la gent jove. De llavors ençà he practicat.

—Et renyen molt, quan t'equivoques?

—Vès! A mi m'agrada que em renyin quan m'equivoc, perquè llavors ho faig bé.

Han preparat i recollit aquestes entrevistes:

MIQUEL MARTORELL «TERRIC»
JAUME CLOQUELL «CIGALA»
RAIMUNDO ARBONA

Primera visita a Montuïri del primer President del Govern Autònom

Igual que la resta de pobles de l'illa, Montuïri també fou visitat el dimecres 3 d'agost pel primer President de la Comunitat Autònoma, Gabriel Canyelles. L'acompanyaren Joan Verger Pocoví, montuïrer i vicepresident del Consell Insular de Mallorca; Miquel Fiol, montuïrer i conseller i el conseller de l'Interior del C. Insular.

Fou rebut per l'Ajuntament de Montuïri, encapçalat pel Batle, Miquel Cardell als sons de la Banda de Música. Molta gent —que augmentava a mesura que es feia més tard— va acudir i això que en dia feiner.

Pujats al saló d'actes, Joan Ramonell —tinent de batle— va fer la salutació, qualificant el dia com a històric, ja que era la primera vegada que el President del Govern Autònom de les Illes Balears ens visitava; que pogués servir per a gaudir d'unes relacions cordials amb el Govern Autònom; que es poguessin dur a terme les obres programades i que el President sabés que l'Ajuntament treballava pel poble.

Gabriel Canyelles

«Què hem anat a cercar en aquesta volta? —comença dient el President Canyelles— Veure la problemàtica i les necessitats més urgents de cada localitat. Que sigueu voltros que les pogueu dir... No és la Comunitat Autònoma qui té l'exclusiva de les solucions, aquestes actituds les hem d'adoptar entre tots».

Obsequi de la bandera de Balears

A continuació, va entregar al nostre rector, Tomeu Tauler, la bandera de la Comunitat Autònoma que havia sol·licitat «perquè presidís des del campanar les festes de Sant Bartomeu». Els assistents que omplien el saló d'actes respongueren amb els més forts aplaudiments de l'horabaixa.

PETICIONS

Seguidament es va iniciar l'acostumat capítol de peticions.

Unió de Pagesos de Mallorca

Joana Tugores va entregar un escrit del que extractam les peticions següents:

—Pinsos bases subvencionats, pel bestiar.

—Llavors híbrides per a sembrar.

—Subvencions per a modernitzar fora vila.

—Inclusió, ara ja, del poble en el Pla General de l'IRYDA i un pla General de Camins, de 6 metres com a mínim.

—Servei de gas-oil agrícola al poble.

—Ajuda econòmica a la Cooperativa i organització de cursets.

—Bàscula per a pesar camions.

Patronat de Música i Ajuntament

El Patronat de Música va demanar ajudes per a l'escola seva i per a comprar instruments per a la Banda.

Les tres principals peticions formulades pel Consistori es relacionaven amb la Fira l'arranjament del Camí de la Pau i Ses Doriades i que el Camí Vell de Porres passàs al Consell Insular.

Entitats esportives

El C.D. Montuïri es va referir a les necessitats de promocionar el futbol base i a la construcció de vestuaris en el camp de futbol.

L'escrit redactat pel Patronat Municipal d'Esports anava dirigit cap a millores de tipus material: Els necessaris vestuaris en Es Dau i la reixeta metàl·lica a la part Est de la pista; també, la construcció d'un Poliesportiu en el camp de futbol.

Societat de Caçadors i Associació de Pares

Continuar la Fira de Sa Perdiu, crear la I Mostra de Ca Mè i que la Mostra del Ca Eivissenc prengui caire internacional, preocupen a la Societat de Caçadors; així com la plaça d'un Professor d'Educació Física a l'Associació de Pares del Col·legi Públic d'E.G.B.

Ambdues entitats ho assabentaren al President.

Brindis

Després de l'acte dins la Casa de la Vila, es va «anar a beure» i a «picar unes olivetes» a Can Pieres. Abans de despedir-se, el Senyor Canyelles va brindar perquè «passi lo que passi i comandi qui comandi, Montuïri per damunt de tot». Brindis que tots ens hem de fer present, ara i sempre.

El darrer acte fou la visita al Dau per veure «in situ» la necessitat de construcció de vestuaris i les sòrtides del clavegueram de Montuïri que requereix prompta solució.

Tensió

No podem deixar d'esmentar el relatiu clímax de tensió i la mica de nerviosisme que es palesà durant la visita del President. Era fresca la decisió del Contenciós sobre els vots electorals i el canvi de regidor.

G. GOMILA

25 anys enrera

Octubre 1958

Foren moltes les hores que les campanes tocaren la senyal per la mort del Papa Pio XII, dia 9 d'Octubre. Però el dia 28 repicaven gojosament anunciant l'elecció del nou Papa Joan XXIII. Molts de feels assistiren a uns i altres actes religiosos organitzats per tals efemerides.

XI TORNEIG DE LA LLUM

Enguany, un nou Comitè integrat per regidors dels tres partits, directius del C.D. Montuiri, nous elements i membres de l'antic Comitè uniren esforços i dugueren a terme l'organització de l'onzena edició del Torneig de la Llum.

Ressaltem l'acte d'inauguració, la qualitat del grup alevín i infantil, el bon joc dels nostres juvenils (merescuts campions), la nombrosa assistència a tots els partits... i com a aspectes negatius, les necessitats materials del recinte esportiu, el darrer lloc del Montuiri de Preferent i el baixíssim nivell del grup de juvenils de I divisió.

Quadre d'honor

ALEVINS: Campió, La Salle, seguit per Cide, Porreres i Montuiri.

INFANTILS: Campió, La Salle, a continuació Cide, Margalida i Espanya.

JUVENILS «B»: Campió, Poliesportiu Montuiri, seguit per Sant Gaietà «B», Porreres i Campos.

JUVENILS «A»: Campió, Sant Gaietà «A», posteriorment Santanyi, Cide «A» i Verge de Lluç «A».

REGIONAL: Campió, Espanya de Lluçmajor, seguit per Algaida, Porreres i Montuiri.

MILLORS JUGADORS: Francesc Marín (Cide alevín), Alex Mascaró (La Salle infantil), Gabriel Matas (Poliesportiu Montuiri juvenil «B»), Miquel Rigo (Santanyi juvenil «A») i Delfi Mulet (Algaida de I regional).

CICLISME I ESPORTS FESTES

A la carrera Sant Bartomeu va guanyar En Rafel Cerdà de «Roxa» mercè a la diferència de temps aconseguida en el sector del matí per carretera. La prova de l'hor-

renç Cerdà («Molondra») i En Rafel Roscar. Sis corredors feren les cinc voltes completes sense adreçar o aturar-se abans d'hora. Així tot, cal alabar l'entusiasme de tots ells i l'any que ve es pot organitzar millor. A la darrera de cadets quedà campió En Francesc Soler, de Buja; a la d'alevins locals N'Andreu Alcover (fins a 5 classificats) i a la d'infantils, N'Amador Mestre.

Una altra vegada es feren carreres de cavalls. El fet més destacat fou el que En Biel Mayol («Llobet») guanyàs les missions corrent a peu contra una egua.

Els «moteros» disfrutaren amb les proves de la seva especialitat i la de cotxes. En aquesta darrera Toni «Viejo» (amb el Renault d'En Sitos d'es forn) va conquistar la millor puntuació, mentre que En Miquel Fullana, en la de motos.

FUTBOL REGIONAL

El campionat de I Preferent es va encetar el passat 4 de l'actual setembre (mes exactament el dissabte 3). Clourà el 29 d'abril. Els rivals del C.D. Montuiri, per aquest ordre, són els següents: Llosetense, Petra, Andratx, Campos, Cultural del Port de Pollença, Rotlet, Arenal, Can Picafort, Esportes, Escolar, Espanya, Cade Peguera, Recreatiu La Victòria, Pollença, Cardassar, Aiaró i Juventut Bunyola. Total 34 partits.

Després de molts d'esforços, s'ha pogut federar l'equip juvenil. Això sí, amb el nom de Poliesportiu Montuiri perquè el C.D. Montuiri està sancionat per tres anys sense poder participar degut a una retirada del campionat abans que començàs. Per aquest ordre s'enfrontarà als següents equips: At. Vivero «B», Olímpic «C», Poblense «B», Sant Joan, Juventut D. Inca, Lluç, Constància, Alqueria Blanca, Margalida, Sant Jaume de Binissalem, Cardassar de Sant Llorenç, Sineu, S'Horta, At. Inca, Santa Maria i Joventut del Port de Pollença. La lliga principia el 25 de setembre i arrodoneix el 10 de juny. Total 32 partits a III divisió regional.

El C.D. Montuiri ha federat un altre equip: els alevins. Participaran a la recentment constituïda III regional.

ENTRENADORS

Un nou quadre tècnic ha incorporat el C.D. Montuiri. L'equip de I Preferent estarà entrenat p'En Llorenç Capellà al qui ajudarà En Llorenç Amengual; els juvenils p'En Joan Verger Ramonell, ajudat per dos Francescs, Ramis i Sitjar; mentre que els alevins restaran a les ordres de Tomeu Ferrer.

G. Gomila

TORNEIG D'ESTIU DE FUTBITO

Dia 13 d'agost va acabar el torneig de futbito corresponent a la temporada d'estiu. No podia acabar millor: s'enfrontaren a la darrera jornada els dos equips més regulars. Fou una gran final, tant per l'expectació que hi va haver, com per l'emoció i el nerviós partit que jugaren Can Pieres i Can Toni. Acabà amb el resultat d'empat a ú el qua fa afavorir al primer club per dur un punt més que Can Toni en la classificació final. Cap dels dos equips havien perdut un sol partit. Únicament Can Toni n'havia empatat un contra Pina A.

Cal assenyalar que dels quinze equips participants, el campió i subcampió fossen montuierers i també la bona labor dels arbitres i organitzadors.

Els quatre primers equips del poble disputaren un torneig quadrangular per les festes de Sant Bartomeu del qual oferim informació a l'apartat «Setmana Poliesportiva».

CLASSIFICACIÓ FINAL

	PJ	PG	PE	PP	GF	GC	P
Ca'n Pi. es A	14	13	1	—	108	34	27
Ca'n Toni	14	12	2	—	116	25	26
Algaida	14	11	—	3	81	42	22
Bar «Es Centro»	14	9	—	5	79	41	18
Seguridad y Limpiezas	14	8	1	5	46	48	17
Ca'n Tomeu A	14	8	—	6	84	60	16
Porreres	14	6	3	5	46	48	15
Pina A *	14	8	1	5	82	54	15
Music-Bar «Es Dau»	14	6	1	7	60	59	13
Volàtils	14	4	1	9	39	76	9
Tomeu's Boys	14	4	1	9	33	68	9
Pina B	14	3	2	9	42	72	8
Ca'n Tomeu M	14	3	1	10	48	103	7
Filigranes	14	1	3	10	52	124	5
Ca'n Pieres B	14	—	1	13	37	118	1

● L'equip de PINA A, va ésser sancionat amb 2 punts menys, per abandonar un partit abans d'acabar.

RAIMUNDO ARBONA

baixa, guanyada p'En Joan Gomila de «Limtec-Marratxi», no tingué interès ja que tot estava ja decidit. El que sí en va tenir fou la carrera de locals amb 22 corredors que iniciaren la prova. Obtingueren trofeu En Llo-

ESPORTS

IV SETMANA POLIESPORTIVA

Quan redactam aquesta informació s'ha arribat al final de les competicions de futbol. Ens alegrem d'informar que molta gent hi ha assistit, tant de la vila com externs. Principalment, el diumenge horabaixa, dia de les finals. Llàstima de la manca de vestuaris i del «show» que els equips han de fer per canviar-se de roba.

Les classificacions han estat les següents:

Mini (7 i 8 anys): Campió, Montuïri A, seguit d'Algaida, Sineu i Montuïri B.

Benjamin B (9 i 10 anys): Campió, Montuïri, seguit d'Algaida, Sineu i Vilafranca.

Benjamin A (federats): Campió, La Salle, seguit per Sant Gaietà i Campos. Si Montuïri alevin hagués puntuat, hagués quedat subcampió.

Infantils (13 i 14 anys): Campió, Ramon Llull, seguit per Sineu, Montuïri i Vilafranca.

Seniors (locals): Campió, «Seguridad y Limpiezas», seguit per Can Toni, Can Pierres i Can Tomeu.

«Teules pintades» tretes de la vella teulada dels alts de la sagristia. Es posaven fent canal, de manera que des de baix poguessin veure els dibuixos. Poden tenir més de 300 anys. Aquí es pot veure una figura del sol amb la cara humana, una espècie de lliri o corona, i una parella, o qui sap! si «Els cossiers», tot en formes molt ingènues i populars.

DEMOGRAFIA

AGOST 1983

CASAMENTS

Dia 1.— Antoni Bisanyes Merino amb Margalida Vich Barceló (de Palma).

Dia 20.— Alvaro Anglada Moll amb Catalina Moll Riera.

DEFUNCIONS

Dia 31 de juliol.— Maria Ribas Gomila, viuda, de 74 anys, «Borreona».

Dia 2 d'agost.— Francesca Bibiloni Bauzá, viuda, de 91 anys, «Baldiva».

PLUVIÒMETRE

Pluja caiguda a Montuïri per metre quadrat

AGOST 1983

Dia 23	5,5 lts.
Dia 26	15,30 lts.
Dia 28	13,40 lts.

Total	34,20 lts.
-------	------------

ENDEVINALLES

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS D'AGOST

1. El capell que va volar fou el vermell. El va recollir En Vicenç.
2. Les edats dels tres germans són: 2, 3 i 5.
3. Jo tenc les de guanyar, doncs hi ha tres vegades més de possibilitats de què surti parell.
4. S'haurà d'afegir 16 litres d'aigua.
5. Portaven 40 i 60 ous respectivament.

El dimoni surt del carrer Des Mig. Els noms dels carrers del plànol són:

Carrer de Palma, carrer de Mtre. Josep Porçel, carrer des Cossiers, carrer Sa Trona, Avda. Es Dau, carrer des Pou del Rei i carrer Ramon Llull.

ANY DE LLUC

(Ve de la 1.ª pàg.)

Les peregrinacions i sortides al Santuari a peu no s'han interromput d'una o altra manera. La devoció a la Mare de Déu de Lluc, patrona de tota Mallorca, ha tingut un lloc preferent a les famílies i a les llars de Montuïri. La capelleta dedicada a aquesta advocació, a un costat del Roser, rep constants visites de persones que confien les seves preocupacions, els seus goigs, dubtes i esperances a la Verge Moreneta.

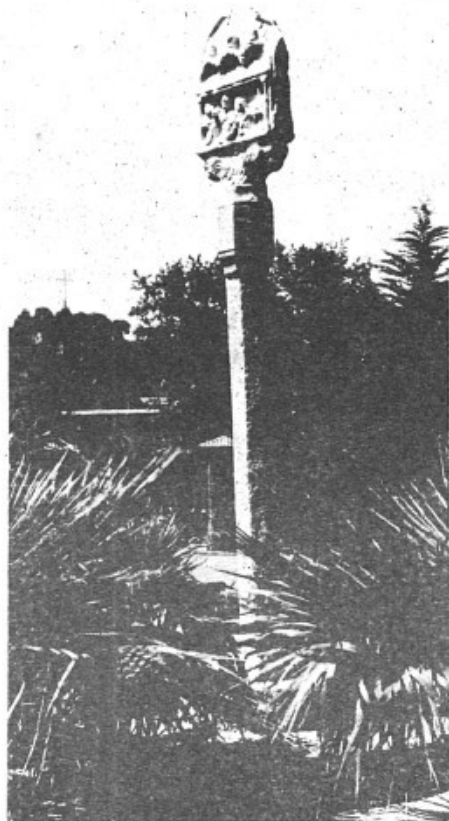
Enguany —dia 11 de setembre— s'obri el Centenari de la coronació pontifícia de la imatge de la Mare de Déu. La presència dels montuïrers, l'esforç de la nostra comunitat cristiana s'han de fer notar. Serà una bona oportunitat per a revisar i rejuvenir la nostra fe.

El bisbe ha escrit una llarga i molt important Carta Pastoral sobre aquesta memòria extraordinària pel nostre poble, al cor de la muntanya, i dins l'ànima dels mallorquins. Haureu tingut l'oportunitat de llegir-ne algunes parts al «Full dominical».

A partir d'ara les Comissions del Centenari treballen a bon ritme: en peregrinacions, en la pregària, en joventut, en cultura, en mitjans de comunicació, en obres, etc. Les parròquies donaran l'oportunitat d'aprofundir en una catequesi sobre el lloc de Maria en l'Església i en el món d'avui.

Com escriu la Comissió de Comunicacions Socials de la diòcesi, «aquest esdeveniment històric del Centenari obrirà una sèrie de convocatòries i celebracions variades. Perquè certament a Lluc, s'hi va, des de sempre, amb motivacions variades: de tipus religiós, en primer lloc, però també pel contacte amb la natura, per interès cultural, per afirmació patriòtica, etc. Però, ja des d'ara, és indispensable recordar que l'objectiu principal assenyalat pel Bisbe i el Consell de Pastoral, és revitalitzar l'essència i compromís evangèlic de l'Església de Mallorca».

BARTOMEU TAULER

La tercera creu, abans al barracar, i recentment reinstal·lada a l'entrada del Santuari.

PRIMERES PEREGRINACIONS «ANY DE LLUC» - OBERTURA

El dissabte dia 10 de setembre hi ha organitzada a Lluc una trobada, vetla i acampada de joves.

DISSABTE, 10

Des de les 11 matí: Competicions esportives, jocs i festa.

A les 19: Commemoració de la «Trobada»: processó amb llumenerets.

A les 21,30: VETLA JUVENIL A STA. MARIA DE LLUC.

A les 22,30: Revetlla de la DIADA.

A les 24: Acampada per sectors (dur sac de dormir i tenda).

DIUMENGE, 11

A les 9: Despertada per la Banda de Música i Xeremiers.

A les 11: SOLEMNE CONCELEBRACIÓ EUCARÍSTICA, presidida pels tres bisbes de les illes Balears.

A les 16: Arribada des «Bovet des Cosconar». Envestides i corregudes.

TRACA FINAL.

PUJADA A PEU, DIA 11 DE MATÍ

Des de Montuïri, partirem en autocar cap a Inca, a les 4 de la matinada de dia 11. Llavors, seguirem a peu fins a Lluc, per participar en el programa ja esmentat. I la tornada serà l'horabaixa. Els joves que hi hagin pujat el dissabte, es podran unir a l'autocar cap a Montuïri, si avisen d'hora.

CURSET PER A TOTS ELS CATEQUISTES

A la nostra parròquia tindrem sis vespres de preparació, en pla obligatori per a tots els qui ajuden en la catequesi dels al·lots, joves i adults. Seran els dies 12-13-14 i 19-20-21 de setembre, a les 9,30 del vespre, a la Rectoria.

SA VOLTA DES BLAT

Ja s'estan recollint els sobres de sa Volta des blat, que es repartiren a totes les cases. Enguany es destinarà sobretot a pagar les escales noves i la neteja de l'església, que es féu ben a fondo.

CANVI D'HORARI DE MISSES

Acabat el mes de setembre, ja no es diran les misses en Es Puig, i les misses dels vespres, a Montuïri, seran a les 8. Els dematins seguiran a la mateixa hora. El canvi coincidirà amb el de l'horari oficial.

